

ESCAPE

PROGRAM: GEORGIA – FJELLVANDRERENS SKATTKISTE

☞ 11 frokoster, 4 lunsjer, 5 nistepakker og 10 middager inkludert

Dag 1

Oslo - Tbilisi

Kveldsfly fra Oslo Lufthavn med Turkish Airlines. Etter flybytte i Istanbul, ankommer vi Tbilisi om natten til dag to. Her ønskes vi velkommen av vår reiseleder/turleder, kjører til hotellet og får noen timers hvile.

Dag 2

Tbilisi

☞ Frokost, lunsj, middag

Etter en litt sen frokost tar vi oss en rolig spasertur langs dens elegante Rustaveli avenyen, Tbilisis paradegate med storslagne hus, parlament, kirker og teatre. Vi tar en avstikker ned til det gamle Hotel London, der Knut Hamsun en gang var gjest, og går forbi stedet der Edvard Munchs Madonna-modell og forfatter Dagny Juel ble skutt og drept i 1901. Herfra går det slakt oppover til Frihetsplassen og Betlemikirken før vi tar fatt på trappene opp til Moder Georgia-statuen og Narikalafestningen. En feiende flott utsikt åpner seg. Det er lett å forstå hvorfor Tbilisi med sin beliggenhet mellom det orientalske øst og kristne vest til tider blir omtalt som en eventyrby hentet ut av 1001 natt. Bratt går det nedover til de historiske sulfurbadene. Selv om Georgia er et overveldende ortodoks kristent land passerer vi både en moske og en synagoge på veien bort til gamlebyen med

alle sine sjarmerende balkonger, smug og spennende små gater samt små og store, gamle kirker. Dagens vandring krones med en sen og deilig lunsj på en av Gamlebyens mange flotte restauranter. Etermiddagen på egen hånd før vi samles til en felles og god middag.

Dag 3

Tbilisi - Kutaisi - Svaneti

 Frokost, lunsj, middag

 Ca. 12 t

Straks etter frokost begynner vi vår lange og spennende heldagsreise vestover gjennom Georgia. Etter rundt to timer når vi fjellpasset som skiller Øst-Georgia fra Vest-Georgia. Vakre dalfører omkranser veien på veien ned til Kutaisi, Georgias tredje største by. Før lunsj får vi tid til å ta en titt på den store Bagratikatedralen, som står på UNESCOs verdensarvliste. Etter et lite kaffestopp i Zugdidi, hovedstaden i landsdelen Migrelia, svinger vi nordover og begynner snart den fascinerende klatringen med bussen opp til hotellet vårt i Svaneti. Om kvelden venter det oss et velkomstmåltid på hotellet.

Grand Hotel Ushba er et lite høyfjellshotell med en storslått beliggenhet ved foten av det 4710-meter høye Osjba-fjellet, et av Europas høyeste fjell. De hevder selv de muligens har den beste hotellbeliggenheten i verden – det er store ord, men slett ikke umulig! Hotellet ble åpnet i 2010 og eies av den svanske familien Argvlian. Moren i familien er en glimrende kokk, mens sønnene er fjellførere og altnuligmenn. Hotellet har en enkel, men elegant standard. 5 av de 13 rommene har eget bad, de øvrige rom deler bad. Alle rom er røykfrie og har vakker fjellutsikt. Hotellet er radio- og TV-fritt, men det har trådløst internett. Restauranten ligger i 1. etasje og er kjent for sitt gode svanske kjøkken og sine ypperlige georgiske viner. Det sjarmerende lille biblioteket og utsiktspalkongen innbyr til å slappe av og nyte landskapet, eventuelt med en god bok. Et herlig sted å slappe av etter fjellturene våre.

Dag 4

Fottur Goldalen

 Frokost, middag, nistepakke

 14 km

 5-8 t

 +/- 745 m

Frokost på hotellet før vi skal ut på tur. Vandringen begynner ved hotellet og går forbi bygda Mazer opp mot restene av det som en gang var fjellbygda Gol, og fjellkirken som ligger der. Løypa fortsetter oppover og svinger gradvis nordover mot den imponerende sørlige Osjbatoppen som stadig kommer nærmere. Løypa går videre inn i en dal der Golbreen kommer ned fra Osjba. Golsetra på litt over 2350 meter er dagens mål og stedet for å innta medbrakte lunsjpakke. Herfra er det mulig å vandre litt videre oppover mot Golpasset på 2956 meter, om du ønsker det. Vi returnerer samme vei som vi kom opp. Om kvelden blir det felles middag på hotellet.

Dag 5

Fottur til Himmelberget

 Frokost, middag, nistepakke

 15 km

 6-9 t

 +/- 975 m

Frokost på hotellet. Himmelberget (svansk: Detsild) er en 2578 meter høy fjelltopp like ved hotellet. Turen går først opp til Baksetra på litt over 2000 meter før løypa flater ut der den snirkler seg oppover og bortover mot Bakpasset på 2416 meter. Herfra er det bare vel en drøy halvtime opp til Himmelberget. Lunsj i form av medbrakt nistepakke inntas på toppen. Nyt atmosfæren og utsikten i alle himmelretninger før vi rusler ned til Solberget (svansk: Mezør) på 2288 meter. Der det i førkristen tid var et viktig gudehov, ligger det i dag en liten, kristen steinkirke. Vi dykker inn i urskogen og på behagelige stier tar vi oss ned til hotellet.

(For dem som ønsker en lang topptur på egen hånd, er det mulig fra Bakpasset å vandre sikksakk opp til bakketoppen på 3286 meter.)

Om ettermiddagen inviterer vi til et lokalt, svansk hattemakerkurs! Den svanske befolkningen er kjent for sine karakteristiske filtluer, som er gode å ha på seg både i kaldt og varmt vær. Vi får en innføring i hvordan hattene lages, og du kan selv være med på litt av prosessen. Kanskje du til og med faller for fristelsen til å kjøpe deg en? Middag på hotellet.

Dag 6

Todagens tur til Hædisj, Ipræl og tårnbyen Osjgol (Ushguli) på UNESCOs verdensarvliste, Mestia

 Frokost, middag, nistepakke

 14 km

 6-8 t

 +/- 800 m

Vi kjører østover til den middelalderske grenda Hædisj på 2100 meter der vi får litt kaffe og kaker før vi legger ut på dagens vandring. Etter et par timers vandring i den flate Hædisjdalen får vi hjelp av hest til å ta oss over Hædisjelva. Vi beveger oss oppover mot et pass på rundt 2700 meter samtidig som vi nyter utsikten mot den feiende flotte Hædisjbreen. Oppe på passet nyter vi vår medbrakte pikniklunsj før vi rusler nedover mot Kaldesetra, grenda Kalde og dagens mål, Ipræl, den øverste grenda i Kaalbygda. Hotellet drives av seks lattermilde søstre og en av døtrene, og omtales derfor ofte som de syv søstres hotell.

Et steinkast fra hotellet ligger en kirke malt av den kjente hoffkunstnerern Teodor for over 900 år siden. Utvendig bærer kirken preg av tradisjoner som hersket i Svaneti også i førkristen tid. Vi får en deilig middag i den gamle og ærverdige matsalen før vi lar kroppen få litt hvile.

Dag 7

Todagens tur til Hædisj, Ipræl og tårnbyen Osjgol (Ushguli) på UNESCOs verdensarvliste, Mestia

 Frokost, lunsj, middag

 18 km

 4-6 t

 +/- 300 m

Etter en god frokost blir det transport til Osjgol, som anses for å være Europas høyest beliggende fjellbygd. Fire mindre bygder utgjør Osjgol og ligger på rundt 2100 – 2200 meter over havet. Osjgol er så unik at den har blitt inkludert på UNESCOs verdensarvliste. Å komme til Osjgol er nærmest som å reise tilbake i tid. Når du vandrer rundt i fjellbygda, kan du virkelig føle deg hensatt til middelalderen. Bygda er også blant de bygdene i Øvre-Svaneti som har bevart flest av de kjennetegnende tårnhusene fra middelalderen. En antar at det fins rundt 205 tårnhus bevart i Europa, 5 ligger i Toscana og rundt 200 i Øvre-Svaneti. Tårnhusene kan ses på som middelalderens svar på skyskrapere. Fortsatt leter

vitenskapsfolk etter nøkkelen til hvordan man klarte å bygge slike høyhus på den tiden og hva slags bindemiddel man brukte for at tårnhusene skulle klare århundrer med snø- og jordras. Tårnhusene ble bygd ved siden av familiens eller slektas toetasjes bolighus og fungerte som et forsvarstårn både mot fiender og naturkrefter, samtidig var det et statussymbol. Fra åsen der dronning Tamars vintertårn skal ha ligget på 1200-tallet, er det en vidunderlig utsikt over hele Osjgolbygda. Dronning Tamar, som ofte omtales som Kong Tamar, selv om hun var kvinne, var den største herskeren og øverstkommanderende for de væpnede styrkene på det tidspunktet da Georgia historisk sett var på sitt største territoriell.

Ved ankomst vil vi også kunne se toppen av Georgias høyeste fjell Sjkhara på 5193 meter, vel og merke om været er godt. Vi går en flat formiddagstur innover mot breen som ligger nedenfor dette høye fjellet, alternativt kan de som ønsker mer stigning ta en tur enda høyere til fjells. Vel tilbake inntar vi en god lunsj i Osjgol.

Vi kjører videre og tar et stopp ved museet i hovedstaden Mestia. Museet er ikke stort, men det har kulturskatter som kan få et hvilket som helst museum i verden til å ønske seg disse uvurdelige gjenstandene. I tider da det hersket uro i Georgia, var det vanlig å frakte de største kulturskattene opp til Svaneti, som omkranset av Europas høyeste fjell, gikk for å være det tryggeste stedet i landet, en slags fredens oase. Mange av disse kunstskattene ble værende i små kirker og andre steder i de svanske fjellbygdene, og det er dette faktum sammen med den kulturelle høyalder som Svaneti opplevde i middelaldrene, som forklarer den unike samlingen av gamle evangeliebøker fra det 9. – 13. århundre samt de enestående ikonene og korsene. De eldste ikonene er mer enn 1100 år gamle. Middag på hotellet.

Dag 8

På toppen av Bææl med utsikt mot Elbrus

 Frokost, middag, nistepakke

 18 km

 7-8 t

 +/- 1120 m

Etter frokost vandrer vi først et par hundre høydemetre nedover i Betsjvidalen til grenda Osjkvanær på litt over 1400 meter. Vi passerer gården til Andro der et stolt svansk tårn er pusset opp. Herfra begynner den gradvise og relative slake oppstigningen videre sørover mot Bæælpasset på 1700 meter. Utsikten fra passet sørover mot Den svanske fjellkjeden med den høyeste toppen Laila på over 4000 meter er formidabel.

Fra passet dreier vi nordøstover og følger seterveien som går opp til den nå forlatte Haretsetra på litt over 2200 meter. Sledeveien og stien fortsetter videre oppover på ryggen av Bæælfjellet. På 2530 meter når vi den søndre toppen på Bæælfjellet med en feiende flott panoramautsikt mot den kaukasiske fjellheimen. Er været godt, vil vi kunne se de to snødekte toppene til Europas høyeste fjell, det 5642 høye Elbrus, to og en halv mil unna på russisk side.

Vi nyter utsikten og den medbrakte matpakka før vi snur og vandrer tilbake til gården til Andro. Her kan de som vil, klatre opp i det svanske tårnhuset fra middelalderen. Svaneti er kjent for sine 200 middelaldertårnhus. Fra gården busser vi tilbake til hotellet.

Dag 9

Bondegården "der ingen skulle tru at nokon kunne bu"

 Frokost, lunsj, middag

 7 km

 3 t

 +/- 260 m

Frokost på hotellet. Kitsjkhøldæsje er ei lita svansk bygd der det nå kun bor to personer vinterstid, Maria og mannen Valer. Alle andre har etterhvert flyttet fra bygda, men Maria og Valer nekter å gi opp. Begge er i slutten av 60-årene og hyperaktive, i positiv forstand. På 1600 meters høyde har de kanskje Georgias høyeste drueproduksjon, de har mange eple- og pæretrær som de delvis bruker til årlig å produsere flere tusen liter svansk brennevin, «harækh». Ekteparet har femten kyr. Av melka lager de den nydelige svanske jogurten «martsven», en mozzarellaliknende ost samt en salt ost med lang holdbarhetstid, «solgon» som de selger på markedet i en storby ved Svartehavet sammen med poteter og honning. De har griser, de har hest, de har okser, høner og haner. Det er nesten ikke den ting som ikke finnes på denne plassen der nesten ingen skulle tru at nokon kunne bu.

Om vinteren spenner Valer ofte på seg sine flotte, hjemmelagde ski og tar seg en tur i fjellet. Av og til går han på jakt eller brøyter de nærmere fem kilometerne ned til hovedveien. I vintermånedene er det langt mellom de besøkende. Da sitter oftest Maria og Valer inne og strikker votter, gensere og luer og pusler med litt innearbeid. Vi vandrer deler av veien fra hotellet til Kitsjkhøldæsje hvor vi blir tatt imot og vist rundt på gården og får et vidunderlig, hjemmelaget måltid. Det blir mulighet for en vandring i fjellet også etter lunsj. Transport tilbake til hotellet og felles middag.

Dag 10

Vandring til Mesjkål

☞ Frokost, middag, nistepakke

📍 22 km

🕒 6-9 t

📏 +/- 1400 m

Frokost på hotellet. Mesjkål betyr oversatt fra svansk det «svarte stedet», og er det nærmeste en vanlig turgåer kommer «kongen av kaukasiske fjell», Osjba (Ushba). Vandringen begynner tidlig om morgenen ved hotellet på 1600-meters høyde, snor seg gjennom en vakker skog opp til 2200 meter for så å fortsette på høyderyggen som leder opp mot det mest særegne og sagnomsuste fjellet i hele Kaukasus. Selv om Elbrus er høyest, er det Osjba som har stjernestatusen og karismaen! Inntil 1903 ble det 4710 meter høye Osjba ansett for å være et nærmest umulig fjell å bestige. Selv etter at et klatrelag fra Østerrike, Sveits og Tyskland klarte å bestige toppen samme år, ble det av mange fortsatt ansett for å være det vanskeligste fjellet å bestige i hele verden.

Vi skal ikke klatre i fjellet, men spasere på grønne enger opp til rundt 3000 meter, der de svarte fjellmassene overtar. Herfra er det en fantastisk flott utsikt til hele den svanske fjellheimen og ned til hotellet vårt. Her inntar vi pikniklunsj en før vi returnere samme vei. Vel tilbake fra tur, slapper vi vår siste natt i Svaneti.

Dag 11

Til Svartehavet

☞ Frokost, middag

🕒 6-7 t

Rett etter frokost sjekker vi ut fra hotellet og får transport til Batumi der vi skal overnatte siste natten. Vi får litt snacks underveis og er framme ved Svartehavet tidlig på ettermiddagen. Tid for et bad i Svartehavet for dem som måtte ønske det. Felles middag i Batumi.

Dag 12

Hjemreise

☞ Frokost

Frokost på hotellet før det er tid for å reise til flyplassen. Her sier vi farvel til Richard. Turkish Airlines har avgang om formiddagen og det blir flybytte og mellomlanding i Istanbul. Beregnet landing på Oslo Lufthavn er om ettermiddagen.